

DIPLOMADOLGOZAT

Nagy Lizandra

2024

Dolgozat címe: Az Agrár-Ökológiai Program megítélése a gazdák körében

A dolgozatot készítő hallgató neve: Nagy Lizandra

Szak, képzési szint és munkarend megnevezése: Vidékfejlesztési agrármérnöki MSC szak, levelező

Intézet/tanszék (ahol a dolgozat készült) megnevezése: Vidékfejlesztési és Fenntartható Gazdaság Intézet, Vidék- és Területfejlesztési Tanszék

Belső témavezető: Dr Szabó Kinga, egyetemi docens, MATE Vidék- és Területfejlesztési Tanszék

Koponiczné Dr Györke Diána, egyetemi docens, MATE Vidék- és Területfejlesztési Tanszék

Külső témavezető: -

A dolgozatom témája tájékoztatást ad arról, hogy a magyar gazdálkodók hogyan alkalmazták a KAP és AÖP előírásait a 2023-as évben, illetve, hogy előreláthatólag hogyan fogják azt az idei, 2024-es évben alkalmazni. A szakirodalmi áttekintésben kitértem a Közös Agrárpolitika történetére a kezdetektől napjainkig, különösen figyelembe véve a környezeti intézkedéseket, valamint bemutatom részletesen a jelenlegi támogatási ciklust (2023-2027), kiemelve a kölcsönös megfeleltetés keretein belül a feltételesség irányelveit, továbbá az agrár-ökológiai program gyakorlati feltételeit.

Ezzel a dolgozattal arra kerestem a választ, hogy hogyan hatnak az új KAP előírásai a magyar gazdálkodókra, illetve, hogy hogyan alkalmazzák a különböző földhasználati kategóriákban az AÖP gyakorlatait, továbbá, hogy mit gondolnak az adott előírások megvalósíthatóságáról. A téma azért aktuális és érdekes, mert az új KAP 2023-ban lépett életbe, és igaz, hogy az első év egy úgynevezett gyakorló év volt, de fontos tapasztalatokat és információkat szerezhettek a gazdálkodók, amiket a következő évben tudatosan alkalmazhatnak majd.

Céljaim között választ kerestem arra, hogy a gazdálkodóknak mi a véleménye feltételesség követelményeiről, mi a véleményük az AÖP gyakorlatairól, illetve a vállalt gyakorlatok alkalmazása bevált-e a gazdaságukban, és hogy a következő évben (2024) mennyiben változtatnak majd ezeken. Ezzel kapcsolatban három hipotézist állítottam fel, melyekre kvalitatív és kvantitatív módon kerestem a választ.

Az interjúkat három különböző üzemmérettel (100 hektárig, 300 hektárig és 1000 hektár feletti), azon belül 3-3 fővel készítettem. A személyes beszélgetések során jobban fókuszba tudott kerülni a gazdálkodók véleménye, hiszen részletesebben ki tudták fejteni az új KAP-al kapcsolatos nehézségeiket. Ezekből az interjúkból azokat a következtetéseket tudtam levonni,

hogy a gazdálkodóknak sok segítségre van szüksége az új előírások értelmezéséhez, és azok betartásához, illetve nehezen tudják megoldani az ezekkel járó megemelkedett adminisztrációs feladatokat.

A kérdőíves kutatásomat egy közvetlen linken keresztül tudták a gazdálkodók elérni 141 napon keresztül. Az összes kitöltés száma 80 db volt, de befejezett és értékelhető csak 53 db volt. Ebből azt állapítottam meg, hogy a kitöltési hajlandóság nagyon alacsony a gazdálkodók körében, ami miatt a kutatásom eredménye eltérhet egy ebben a témában készült reprezentatív kutatásától.

A kérdőív kiértékelése során azokat a következtetéseket tudtam levonni, hogy az AÖP feltételeit a legnagyobb arányban olyan gyakorlatokkal teljesítették a gazdálkodók, amik könnyen egyszerűen, plusz ráfordítások nélkül beilleszthető volt a gazdálkodásukba. A főbb vállalatok a különböző földhasználati kategóriákban nagy arányban megegyeztek az Agrárminisztérium által kiadott előzetes adatokkal.

A kutatásom végén választ kaptam arra, hogy a hipotéziseim helytállóak voltak mindhárom esetben.

Javaslatként megemlítettem a gazdafórumok további rendezését, ami egyrészt segítség lehet a gazdálkodónak az új előírások részletesebb megértésében, valamint tudatosíthatja bennük a fenntartható gazdálkodás jövőbe mutató folyamatát. Az adminisztrációs terhek csökkentésére pedig egy olyan felületet tudnék elképzelni, ami egyszerű, átlátható és a gazdálkodók számára könnyen értelmezhető és elérhető, ahol mindent egy helyen tudnak rögzíteni a támogatási kérelemtől kezdve a gazdálkodási naplón keresztül az állatállomány nyilvántartásáig.